

No. 56 Año - God V
Junio 28, de 1930
BUENOS AIRES - ARGENTINA
Director Propietario: Ing. C. JEKOVEC.

GOSPODARSTVO
LA ECONOMIA
GLASILO SLOVENSKIH PRIVREDNIKA U JUZNOJ AMERICI
Organo de la Inmigración Productora Eslava en Sud América

\$ 10. m/n. para las tres Américas sin Canadá.
£ 1. para los demás países.
REDACCION y ADMINISTRACION:
Reconquista 268

Dircción del Destinatario:
Sr. Don Pseučilice Hujšmica
Ljubljana
Jugoslavia - Europa

Calendar for MAYO, JUNIO, 1930, and JULIO with days of the week and dates.

UNA INTEGRACION

Yugoslavia bajo el nuevo régimen — unos le dicen dictadura, nosotros lo llamamos la racionalización en la dirección de la Nación — hizo otro paso importante más en cuanto a la normalización de su vida. Después del primer trabajo, el de la limpieza, y después del segundo paso, el de la reorganización administrativa y unificación legislativa, el Soberano llamó al Gobierno cuatro croatas más, todos ex-diputados nacionales del partido agrícola del Sr. Radić. Junto con los dos anteriores ministros croatas colaboran ahora en el Gobierno del Gral. P. Živković 6 ministros croatas.

Guía del Inmigrante

(Publicación gratuita de ofertas y pedidos de trabajo, de personas buscadas, comunicación de extraviados. Las ofertas dirigidas a los interesados a/c Administración "Gospodarstvo", calle nuevas direcciones y documentos Reconquista 268, Buenos Aires)
OD JUGOSLOVENSKOG POSLANSTVA u BUENOS AIRESU
Br. K. 2893/1930 — Traži se današnje boravište iseljenika IVEZIĆA JERKA sina Ivanova rodom iz Gračaca. Posljednji put se je javio svojoj obitelji na 11. jula 1928. g. sa adrese F. Missler, odakle je odjavio adresu, a novu nije javio više.

LA MEJOR MARINA MERCANTE DEL MUNDO

Pocos son entre nuestros lectores, que podrían contestar categóricamente a la pregunta cual Nación posee la mejor marina mercante en el mundo. I quedarán todos sorprendidos, si les decimos, que es una Nación tan pequeña, como lo es Noruega, con apenas 3 millones de habitantes, que puede enorgullecerse de la marina mercante más moderna.

Jugoslovensko Odeljenje (Sección serbio-croata)

Dr. F. Aranicki, Zagreb:

ISELJENIČKO PITANJE

Centralno ministarsko iseljeničko nadležstvo smješteno je u Zagrebu samo iz razloga migratorno-tehničkih, t. j. zato, jer je tako danas najpraktičnije za iseljenike!
Kroz Zagreb prolaze naime 90% naših iseljenika i to jednako prekomorskih kao i onih za evropske zemlje. Iseljenička služba, kao i svaka druga socijalno-politička služba, može se uspješno vršiti samo po neposrednom kontaktu, pa je baš u svrhu što boljeg omogućenja ovakog kontakta sa iseljenicima g. Ministar Dr. M. Drinković odredio, odobrivši za to 4 miliona, izgradnju Iseljeničkog Doma u Zagrebu, u kome će biti smješten Komesarijat i Konačište za Iseljenike i Povratnike. Danas je naime, više nego ikada nužno, da se svaki koji kani iseliti, prije iseljenja posavjetuje kod stručnog državnog iseljeničkog ureda. Kao što se vidi danas je Komesarijat ovdje u Gornjem Gradu predaleko i gotovo skriven, te ga jedva i inteligentniji iseljenici mogu da nađu, pa se domoćie dešava, da iseljenici dolaze u Komesarijat u pratnji trhoša! Stoga je gosp. Ministar dr. Drinković naredio, da novi Iseljenički Dom s Komesarijatom bude što bliži željezničkoj stanici, kako bi bili što pristupačniji iseljenicima. Za to da središte Komesarijata bude u Zagrebu, odlučna je bila još i ta činjenica, što su oni krajevi, koji gravitiraju k Zagrebu, baš najjače migratorni. Hrvatska je naročito prije rata davala silan broj iseljenika, a daje i danas još uvijek apsolutno najveći broj. Oko 1908. i 1909. odilazilo je preko mora iz same Hrvatske

Ford Motor Company advertisement featuring a Ford car and text: 'Construido para muchos Miles de Millas', 'EL nuevo Ford ha sido diseñado y construido para suministrarle muchos miles de millas de servicio fiel y económico.', 'FORD MOTOR COMPANY' logo.

CONCENTRACION DE FUERZAS ECONOMICAS

Hace poco habló sobre el tópico el senador norte-americano Wheeler, asegurando que el negocio de ese país está bajo el control de un grupo de unas 200 personas. Refiriéndose a la declaración de un financista dijo Mr. Wheeler: "Según ese financista el comercio norte-americano está bajo el control de unas 50-60 grandes Empresas, controladas cada una por dos, tres personas. Hay en la Unión centenares y millares de corporaciones menores, y lo mismo gente de negocio, independiente, pero todo esto representa menos de 20% del control del comercio americano".

Slavenska zubarska klinika "MODELO"

SANTA FE 3311 BUENOS AIRES
Ravnatelj
Dr. MUCHNIK
Otvorena od 9-12 i 14-20 s.
Krediti na 10 meseci
Najbolja reklama za nas su naši dobro obisluzeni i zadovoljni klijenti. Radimo sigurno za umerene cene.
Jugosloveni, posetite nas.
Uprava.

DESAPARICION DEL PERIODICO IMPRESO

El periodismo está considerado hoy día más o menos como la septima potencia. Si para ella están preparándose bajo la superficie acontecimientos de importancia básica, la influencia de tales cambios sobre la sociedad no es para ser despreciada o pasada por alto.
Veamos cuales son los factores, que amenazan con una revolución profunda al menos en cuanto a la parte técnica del problema. Y con este a la parte financiera, y al fin a la parte de influencia cultural. Porque si los cambios técnicos, moviéndose en el sentido de racionalización, eso es de concentración, dependerán de la fuerza financiera, los años de alta finanza serán cada día más amos de la opinión pública, por intermedio del principal factor de la misma, que es el periódico.
La técnica moderna está en el camino de borrar del programa diario del periodismo su forma actual.
Ya por ahora lleva la técnica el ataque a los sistemas técnicos del periodismo de hoy en doble sentido: con el "teletypewriter" está eliminándose al linotipista. Una cinta perforada a la "victrola" pone en juego las teclas de la linotipo. Y la máquina "photocomposing" no necesita más al linotipo tampoco.
Mr. Fr. S. Gannet, uno de los grandes editores americanos, propietario de una serie entera de diarios, pronunció hace poco un discurso ante los editores de Nueva York, diciendo entre tanto, que en sus talleres ya hace unos 6 meses trabajan máquinas nuevas, que no necesitan de linotipista.
Ya está preparándose, después de los ensayos prácticos, tales (Sigue en la pag. 4)

Gütermann Nähseide advertisement featuring a sewing machine and text: 'Gütermann Nähseide ist die Beste', 'Seda Gütermann', 'La mejor seda para coser', 'CASA DE LABORES "EURASIA"', 'Nueva York 3426 Buenos Aires'.

SLOVENSKA NASELBINA

(Nadaljevanje s 3. strani)
res; nekateri pa menijo, da bi se doma pridelani krompir tudi obnesel za seme. Naj bode kakor hoče, na vsak način pa si je treba pripraviti seme že pred pomladjo, ker lansko leto spomlad je bil v La Llavah krompir po 20-30 centov 1 kg, medtem ko je veljal ob žetvi baje samo 5 centov. Ako se vzame, da se pride la petkratno seme, potem se ob tej ceni, kakršno je imel semenski krompir lansko spomlad, ni izplačilo saditi krompir, ker bi se ob žetvi za 5 kg komaj toliko izkupilo kolikor je poprejal 1 kg semena. Iz tega razloga pa se tudi priporoča onemu, ki ima primerno šrambo, da ne prodaja krompirja takoj ko ga izkoplje ko mu je cena najnižja, ampak počaka z njim na ugodnejšo ceno. Odjemalca za krompir se lahko najde, ako ne v kraju samem, pa v Monte Coman ali San-Rafaelu, stvar leži samo v tem, da se stavi na prodaj, kadar ima ugodno ceno.

(Nadaljevanje prihodnjič)

"DOMAČI PRIJATELJ"

Kot smo omenili zadnjič, hočemo z Prosvetnim Oddelkom "Gospodarstva" opozarjati izseljene rojake na dobro domačo književnost, ker izseljenstvo še dolgo časa ne bo tako močno, da bi mogla nastati lastna, izvorna literatura.

Danes naj opozorimo na lepo mesečno smotro "Domači Prijatelj". Ravno smo prejeli dvojno številko, 5/6, za maj in junij, ki je tako lepo opremljena, da jo je veselje vzeti v roke. Za inozemstvo velja samo 50 dinarjev za celo leto. Znesek naj se pošlje na naslov "D. P.", Prule 11, Ljubljana. Iz te številke objavljamo članek "Pota do uspeha", ki je najaktuelnejša pomena za vsakega izseljenca. Vsak je prišel v "ameriko" da bi napredoval, ter mu bodo misli in nauki iz tega članka mogli samo koristiti.

MUSSOLINIJEVIM AGEN-

TOM, ki nam hočejo soliti pamet: Po naključju in kakor naša slučaj sem dobil v roke časnik "Slobodna Hrvatska". Kar začetnik sem se, da se še dandanes najajajo takšni čudaki, ki mislijo, da se ptica ne spozna po petju. Toda žalobno, da dandanes že vsak šolarček ve kakšen ptic se nahaja v grmu samo če čuje njegovo petje. Edino skrivnja je teško uginiti, ker on posnema vse ptice, toliko, da mu lažje pridejo v pest. In ravno temu ptičku bi lahko primerjali gg. pri "Slobodni Hrvatski". Oni namreč pojejo tako kot se dopade, onim ki

Pota do uspeha

Ivan Cankar pripoveduje nekje o učencu, ki je v svoji čisti željni in stremilju, da bi bil prvi in da bi dosegel visoke časti, porabil prav vsak trenutek, da je v šoli prekosil vse součence in da so ga učitelji hvalili. Ker je bila glavni pogon njegove volje zavist in častihlepnost, je bil mrk in nezadovoljen, pri sošolcih pa tudi jako nepriljubljen. In zgodilo se je, da se je ta šestnajstletni petošolec utopil, ker se mu ni posrečila šolska naloga. Bila je to prav navadna naloga, ki pa je vendar ni mogel napraviti. Lahko bi jo bil tudi prepisal, česar pa ni nikdar storil. Zvečer pred nesrečnim dnem je prišel k njemu sošolec. Častihlepnost ga je vprašal, ali je že napravil matematično nalogo. "Že!" je odgovoril sošolec. "Saj je bila lahka stvar, komaj pol ure sem potreboval zanj!" Vso noč je potem naš nesrečni mladenič prebedel pri svetiljki, a brez uspeha. Zjutraj je odšel, a ne v šolo, temveč v prostovoljno smrt, doma pa je bil pustil list z napisom: "Kdor ni več prvi, je zadnji. Jaz sem bil vedno prvi do konec; nikjer ni drugače zapisano Zbogom!"

Na mizi so našli kup drobno popisanega papirja, koncepte za fisto prav navadno matematično nalogo. Ko so te koncepte pregledali, so videli, da je bila v vseh ponovljena ista napaka — malenkostna pomota v seštevanku, ki pa je vendar popolnoma predugečila načrt.

ne vedo kaj je politika, oni ki ne vedo kaj je dobrobit naroda. Z mirnim srecem lahko omenim, da nismo samo mi Slovenci in Srbi oni, ki obsojamo njihovo kleveto ampak se tudi vsem trenomislječim Hrvatom gnusji tako pisano, nje.

V števil. 10 "Slob. Hrvatske" je omenjalo zločin, ki se je izvršil 20. junija 1928. v Narodni skupščini. In kakor se samo hvalijo, da omenjajo in bodo omenjali to stvar dokler ne bodo nikakoršnega odmeva. Torej so podobni prvič papiri, ki ponavljajo zmeraj eno in isto stvar kar se je naučila, in zakaj? Ker drugega ne zna. Tako so oni.

Drugo kar bi omenil je: Vsaka rastlina dokler je nežna, je občutljiva. Pretrgamo ji koren, se začne polagoma sušiti, če ji pretrgamo glavni koren, usahne. Takoisto je z našo mlado domovino, z našo Jugoslavijo. Sovražniki se bojujejo opor, na katere se opira, zato jo ne upajo napasti javno. Zato so se poslužili za-

Zakaj smo postavili na čelo našega razmotrivanja o potih, ki vodijo do uspeha, zgodbo nesrečnega mladeniča? Ta zgodbia nam nudi oporo za razmišljanje, kaj je uspeh. Oni mladenič je ves čas svojega šolanja uspeval, le enkrat samkrat ni uspel. A kakšni so bili ti uspehi? To niso bili uspehi, ki morejo človeka osrečiti in ki bi jih imenovali zato notranje uspehe v razlikovanju zunanjih uspehov.

Pojem pravega ali notranjega uspeha torej ni ali je vsaj nebitno vedno identičen s pojmom zunanjega uspeha. Notranji uspeh daje zadovoljnost; dosegli smo ga večkrat, ko je izostal zunanji uspeh. Oni mladenič je bil kljub sijajnim zunanjim uspehom vedno čemer in zamišljen, ker ni našel zadovoljstva v točnem izpolnjevanju dolžnosti, temveč je bilo vse njegovo prizadevanje usmerjeno v zunanji uspeh. En sam neuspeh je bil dovolj, da ga je strl.

Ta primer, menim, nas je dovolj poučil, kako površno, in tudi neplodno bi bilo, ko bi hoteli pri iskanju potov, ki naj nas dosežejo k uspehu, mehanično dati navodila, podobno kakor so pravila, ki jih navajamo za to, kako si lahko obranimo in okrepimo zdravje.

Nedavno je neki tuji list stavljal svojim čitateljem vprašanje: Pota do uspeha. Odgovori so bili jako različni in bi jih lahko delili v dve vrsti. Prva vrsta je prihajala od čitateljev, ki so do-

jedavcev, ki pod zemljo rujejo, ki pod zemljo uničujejo mlado življenje. Najeli so si ljudi, ki so zmorni igrati ulogo ogrcev in druge škodljive mrčesi, da spod- jedejo glavni koren naše Jugoslavije, — edinstvo. Prosil bi gg. v "Slob. Hrvatski", da mi pojasnijo strašno sovraštvo, ki je gojijo proti kralju Aleksandru, proti naši lepi domovini, Jugoslaviji. Imel bom vzlic mnogemu delu toliko časa, da jim odgovorim.

Končno opozarjam, da naj drugič bolj častno govorijo o opunomočenem ministru našega kralja, Strazičnickem, sploh o vseh predstavnikih Jugoslavije. Takih napadanj je zmoten le človek s plitvim znanjem. Bolje bo, svetujem vam, da razpravljate o čem koristnem v svojem časopisu a ne da omenjate takšne neumnosti, da se vam celi izobražen svet smeje čes, da so še na svetu takšni ljudje.

Na svidenje sinovi pragozda in Sahare. — J. G. Bogdanič.

seglj v življenju uspehe, druga pa od tako zvanih "smolarjev", ki jim v življenju vse izpodleti.

Ker je negativna sodba v tem oziru za rešitev vprašanja poučna, naj navedemo tu nekaj takih odgovorov. "Poti k uspehu", tako piše eden izmed mnogih, "ni, stremiljenje za njim je nesmotrno, še manj pa se da uspeh pričeti. Izkratka: Protestiram proti temu, da bi bila kaka pot ali nauk ali nadarjenost, ki bi vodila človeka po neumornem boju do uspeha, in zametujem vse varljive govore in nauke v tem pogledu, naj pridejo od te ali one strani."

Kaj nam pove ta odgovor? Mož, ki ga je dal, išče vzroka svojim neuspehom povsod drugod, le ne v sebi samem; zato tako vprašnje gladko odklanja. Kako se to, točno njema z našim primerom iz Cankarja. Vzrok neuspehu samomirnega petošolca je bil v njem samem: bila je to njegova častihlepnost. Da je sošolec, ki je bil prišel k njemu, pokazal zgrešeno nalogo, bi ga bil takoj opozoril nanjo. Ker je bila napaka za njegovo znanje in zmčnost nepomembna, bi se mu je ne bilo treba sramovati in bil bi rešen; a častihlepnost mu je to branilo.

Drug, ženski odgovor se glasi: "Že pri mojem rojstvu se je začela moja nesreča. Moj oče si je bil zaželel po vrsti sedem sinov. Tu je prišla na tretjem mestu deklica — jaz! Razočaranje mojega očeta je bilo tako veliko, da me prvih šest tednov sploh ni pogledal." A kljub vsem neuspehom ni postala niti brez poguma niti zagrenjena, temveč gleda na svoje življenje s humorjem.

Taki ljudje imajo nekaj pozitivnega v svoji naravi: ne obupajo niti ob neprestano se ponavljajočih neuspehih. Vsekakor pa jim manjka nekaj, kar je za uspeh potrebno.

O nekaterih ljudeh pravimo, da imajo srečo, da jim je usoda naklonjena. Če pa življenje, značaj in srečo takega srečnega natančno premotrimo, vidimo, da tiči po večini vzrok njihovim uspehom ne v kakei slepi sreči, temveč v njih samih. Tudi primere omenjene ankete nam to potrjujejo. Le pogledjmo tegale! Mož, ki je žel v življenju mnogo uspeha, pripoveduje, kako je postal iz osnovnošolskega učenca doktor. Poudarja pa predvsem važnost jasnega spoznanja, energične volje in neumorne pridnosti, ker da je njegova nadarjenost kvečemu povprečna. Za motel svojega življenja si je vzdel stavek: Kjer je volja, tam je tudi pot! Za mladeniča, ki je zapustil osnovno šolo, ker mu revni starši niso mogli nuditi sredstev, da bi se dalje izobraževal, je nastopil čas, da si sam služi kruh.

Tako je moral pasti krave in o pravljati podobna dela, dokler ni moral v vojake. Izpočetka se je tu trudil, da je pomnožil svoje pomanjkljivo znanje. Služeč si s trdim delom kruh in vzdržujoč si rodbino, ki si jo je bil ustanovil, se je nadalje izobraževal ter napravil izkušnjo čez nižjo srednjo šolo, izkušnjo za poštnega uradnika, dalje srednješolsko maturo in slednjč doktorat prava. "A več ko zunanji uspeh mi pomeni čuvstvo iz zavesti, da sem dosegel uspeh v vztrajnostjo in pridnostjo."

Se mnogo zanimivih odgovorov bi se dalo navesti iz tiste ankete, odgovorov, ki nam ne dajejo zanesljivih navodil, po katerih se nam je ravnati, da dosegemo uspeh, ampak le bolj osvetljujejo značaj ljudi, ki so jih pisali. Zdi se nam, da ni šole za zunanji uspeh, pač pa šola za dosegnotranje zadovoljnosti, za zatore je prvi pogoj izpolnjevanje dolžnosti. Rekli bi skoraj, da mrzlično hlepenje za zunanjim uspehom vodi k neuspehu, vsaj notranjemu neuspehu, kakor nam je pokazal mladenič, ki smo ga v začetku omenili. Na drugi strani pa pomeni tudi poraz včasih notranji uspeh, ki mu sledi ne redkokrat tudi zunanji uspeh. S tem pa smo zašli že v filozofska rzmišljanja, ki bi nam, ko bi jih nadaljevali, razgrnila vse polno vprašanj, ki so tudi za praktično življenje pomembna. Tako so na primer doživeli skoraj vsi veliki reformatorji po usodnem porazu velike uspehe. Življenje kate-regakoli velikih mož, ki so razgibali družbo in dali svetu novih idej, bi nam moglo povedati, kaj je potrebno za doseg velikih uspehov. Vse življenje takih mož izgovereva v ognju ljubezni do nebešnega dela, ki mu ni smoter zunanji uspeh. Samozatajevanje, nerazumevanje po drugih in večkrat tudi preganjanje in morda celo nasilna smrt je njih delež. Njih zunanje življenje je brez bleska in uživanja navadnih zemeljskih dobrot je omejeno na najpotrebnejše.

Ljubljanska

"Kaj je bolj oddaljeno od nas" sem vprašal nekakjino, govoreč o Argentini, "mesec ali Buenos Aires?" — "Gotovo Buenos Aires", se odreže ljubka deklica. — "Zakaj pa misliš, da je Buenos Aires dalje?" — "Kermesec se pri nas vidi, Buenos Aires pa ne!"

Pogled v bodočnost

"Zena, kje imaš otiračo? Roke sem si umil, pa se nimam kam obrisati!" — "Vse perilo je močeno, jutri bom prala. Kar skozi okno drži roke, se bodo že na vetru posušile." — "No, danes se gre. Ali kaj bo jutri, ko si mislim privoščiti sedežno kopel!?"

NOVI MINISTAR SOCIJALNE POLITIKE

O. U. Zagreb, svibnja. — Ukazom Njegov. Velič. Kralja imenovan je za novog ministra socijalne politike g. NIKOLA PREKA, bivši narodni zastupnik "HRVATSKE SELJACKE STRANKE" iz Hercegovine. Naše iseljenstvo će to imenovanje u toliko više obveseliti, što je g. Preka sam bio u iseljenstvu godine 1925-26 i što je na izvoru imao prilike da upozna iseljeničke ja-de i potrebe.

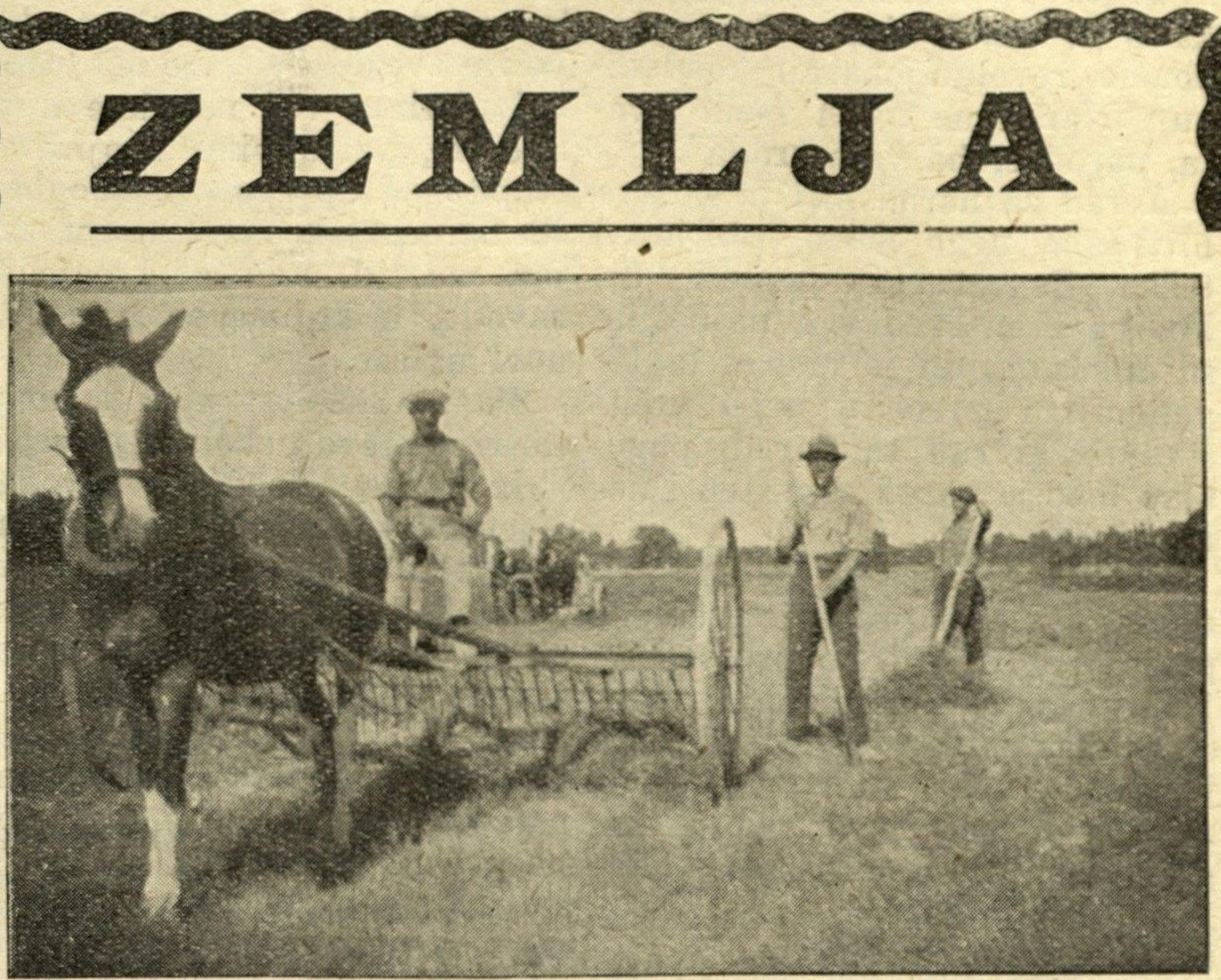
PRVI VLAK SA RADIOAPARATIMA

O. U. Beograd, svibnja. — Prvi vlak sa radioaparatom, kreće se je iz Beograda za Brod žiti nezaposlenost.

ovih dana sa predstavnicima ministarstva saobraćaja, vojske i mornarice, prosvjete, štampe itd. U Brodu im je Jugoslovensko društvo "Željeznički radio" priredilo svečani banket. To je bio prvi naš vlak, u kome su postavljene radio aparati. Do sada je inštalirano radio aparata u 50 vagona.

VELIKI INVESTICIONI RA-

DOVI. — O. U. Banjaluka, svibnja. — Zajmom od 40. milijuna započeti će se doskoro gradnjom banske palače, činovničkih kuća, novom zgradom učiteljske škole sa internatom i gradnjom trećeg krila gimnazije, čime će se u velike pomoći narodu i ubla-

ZEMLJA

PRVI SLOVENSKI NASELJENCI V SLOVENSKI NASELBINI "LA LLAVE" PRI OBDELOVANJU ZEMLJE.

(16-39)

morete začeti obdelovati svojo zemljo, V NASTAJAJOČI SLOVENSKI NASELBINI če imate DRUŽINO — čim več otrok, tem boljše!

Po natančnejše podatke obrnite se na dolnji naslov.

Izpolnite spodnji kupon in ga nam pošljite:

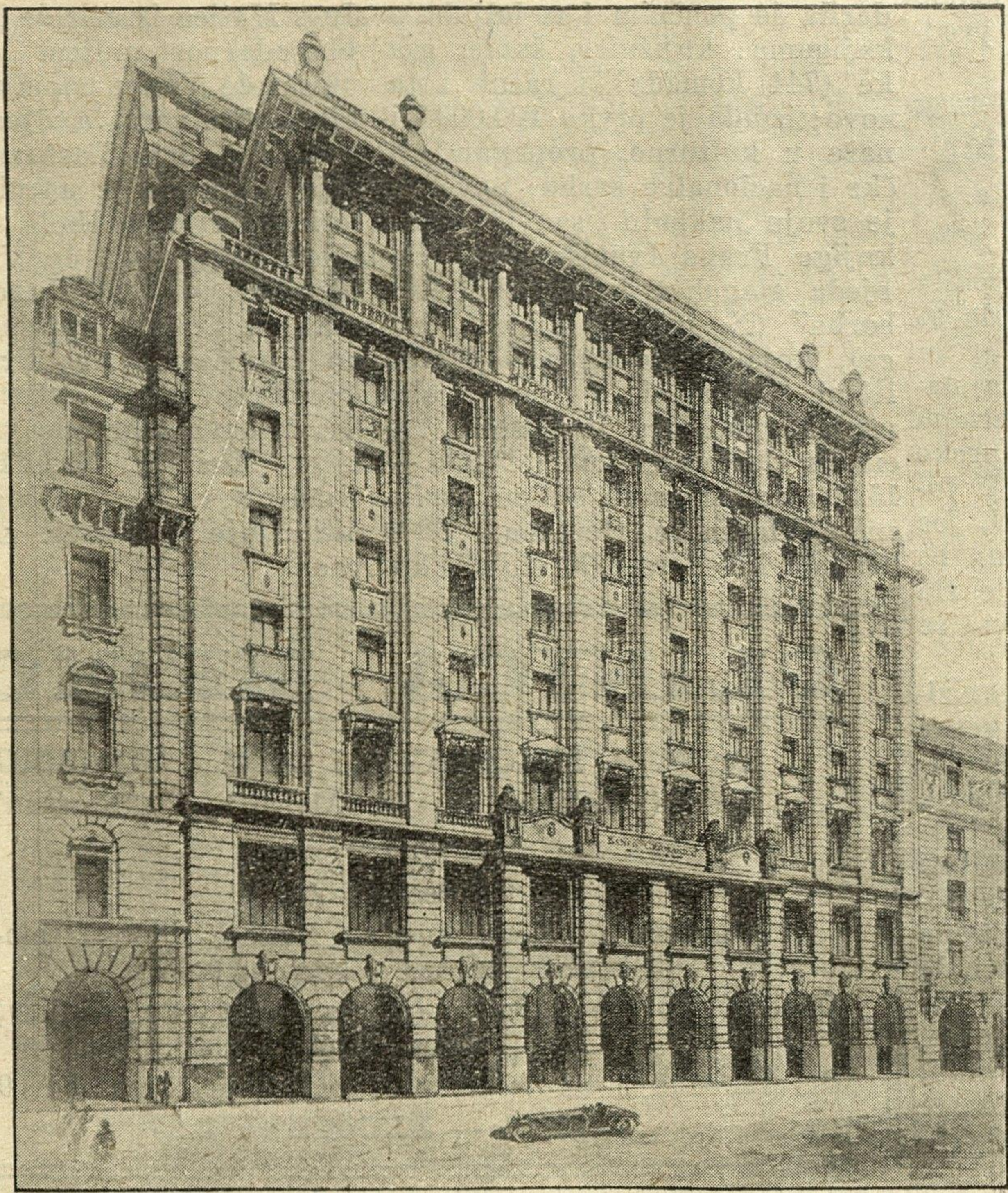
BANCO FRANCES y RIO LA PLATA, Sección «La Llave», Buenos Aires, Reconquista 165-199

Z ozirom na vaš oglas v «Gospodarstvu» mi pošljite pogoje za nakup zemlje v «La Llave».

Ime in priimek: _____

Mesto in ulica _____

(ali zadnja pošta) _____

BANCO GERMANICO DE LA AMERICA DEL SUD. Frente a la Av. L. Alem, con la entrada a la Sección Eslava. Ulaz v Jugoslovensko Odeljenje.

Prva Hrvatska Štedionica

Ljubljana - Zagreb - Beograd

isplačuje najbrže i najtačnije novac, koji vam doznači po vašem nalogu na koji god naslov u domovini

NAŠE JUGOSLOVENSKO ODELENJE ZA Slovence, Hrvate, Srbe i Bugare

NOVČANE DOZNAKE

PISMENO

ČEKOM ILI

BRZOJAVNO

TOČNO, BRZO I JEFTINO

BEZPLATNO POŠILJANJE

POŠTE

ZA VAMA NA VAŠ NAJNOVIJI NASLOV

- - Dopisujeno s Vama na vašem jeziku - -

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. LEANDRO N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Jedna kvadra i po od Plaza Mayo

UREDovNI SATOVl od 8 i 1/2 ujutro do 7 na večer, i SUBOTOM